

Zora još ne beše zarudela kada Lazar izađe iz trošne štale vodeći Riđana za uzde. Kola su bila spremljena za put, ostalo je samo da upregne ostarelu životinju i da se pozdravi sa majkom, koja je razvezane marama i sa osušenim suzama na licu gledala u njega.

— Nemoj Lazare— molila je promuklim glasom— Bog je tako hteo sine, nemoj grešiti dušu i tvoju i njenu...— jecaj koji ne mogaše suzdržati prekinu joj glas i ona rukama pokri pocrvenjele oči. Kao da ju je čula Marija, žena Lazarova ispusti uzdah u snu. Bila je pažljivo smeštena na kola i dobro ušuškana vunanim prekrivačima. Danima se nije budila, a sve se činilo da nikada više ni neće.

— Izgubiću i tebe sine a ti si mi jedini ostao, sve sam već izgubila...— prošaputa tiho starica, kao da sama sebi govori.

— Vратиću se majko— progovori on sa mukom, prvi put ovo jutro, savlađujući nakupljenu gorčinu u grlu. Pope se na kola, uze dugačke uzde u žuljevite šake i potera Riđana put planine.

* * *

Srećna beše porodica Bogdanova do pre samo jednog leta. U kući sloga i mir, a na njivama i u štalama sve je pucalo i previralo od napredka. On i njegova žena, Ruža, dvojicu sinova su odgajili. Kada je rađala mlađeg, Lazara, jedva živa ostade pa djece više ne mogaše imati. Tištilo je dugo njih to, ali kada Mitar i Lazar odrastoše, kršnjih i naočijih momaka u kraju nije bilo.

Radosti na pretek kraj ognjišta Bogdanovog beše kada mu se sinovi poženiše. Do juče poprazna kuća vrvela je od života sada, a kada unuci dođu postaće i tesna za sve njih pa je valjalo novi krov za mlađeg sina

podići.

Složno kao i uvek, digoše novu kuću za Lazara i tek što su se on i Marija u nju preseli, stari Bogdan se razbole. Kršan gorštak kakav je bio, za kratko vreme uvenu i umre a da mu niko ne mogaše pomoći. Za njim obole i Mitar. Uskoro i on zauvek sklopi oči a ženu njegovu na grudima mu mrtvu nađoše. Od tuge srce prepuklo sirotici. Ali zla kob koja se nađnela nad njihov dom još ih ne htede pustiti. Ne prođe dugo a Marija pade u postelju od iste bolesti.

* * *

O Tihom Vuku nije se mnogo pričalo po selu, a i kada bi se pomenuo nekada, svi bi se pobožno prekrstili i pomolili u sebi da se zaštitite od nesreće koju i samo njegovo ime može da donese. Govorilo se od vajkada da je veštac i da sa nečastivim šuruje, ali i da zna mađije drugima nepoznate.

Put uz planinu je bio dugačak. Riđan je polako vukao kola kroz borove šume i preko strmih planinskih kosa, da bi iza jednog luga izronila koliba sva obrasla u bršljan i zaklonjena krošnjama čudnovato visokih, njemu stranih stabala. Tek što se kola primakoše brvnari, teška vrata uz škripu se otvoriše i vremešni starac sa šubarom na glavi, ispod koje je virila kao sneg bela kosa, stade pred Lazara, gladeći dugačak sedi brk i piljeći u njega jednim svetlo plavim okom dok mu je drugo bilo zatvoreno. Čudna oštrina izbijala je iz tog pogleda tako da se nije dalo gledati u njega nego mladić skrenu oči u stranu.

— Kojim dobrom sinko?— upita starac umesto pozdrava, nenavikao na goste.

— Ti si Tihi Vuk starino?— odvrati Lazar takođe pitanjem.

— Jesam sinko— bez oklevanja ovaj potvrdi.

— Čuo sam da...— zastade mladić tražeći pravu reč— da znate

razne stvari— reče oprezno, sa određenim strahom od ovog samotnjaka o kome se naslušao raznih priča još kao dečak. -Kažu i da ste vidar — napokon Lazar procedi kroz ukočene vilice.

— Ne izgledaš mi bolestan— primeti starac, nakon što dobro odmeri stamenog mladića.

— Nisam ja— Lazar priđe kolima pa zadignu vunene prekrivače— moja žena je.

Preneli su Mariju u kuću i udobno je namestili na jednu slamaricu. Čudljivi starac je pažljivo opipao veliku potkožnu izraslinu na njenom stomaku, istu kakvu su imali Bogdan i Mitar. Nije ništa rekao. Postavio je skroman obrok za gosta pa izašao iz kolibe bez reči. Bolesnica je disala sve pliće pa Lazar ostade uz njeno uzglavlje. Znao je da neće još dugo izdržati.

Ujutro se Tihi Vuk vratio. Preturao je po prepunim policama neko vreme i konačno izvukao omanji glineni ćup. Sipao je iz njega dve čaše neke rakije pa jednu pružio mladiću a drugu sručio u grlo.

— Žena će ti umreti sinko, znaš to— reče Lazaru bez ustezanja, nakon što je i on otpio dobar gutljaj te rakije koja je mirisala na borove iglice.— Bolest je jede iznutra i malo toga se može učiniti.

— Nešto ipak može?— naslutio je Lazar iz njegovih reči.

— Nešto...ali sinko...

— Kada sam krenuo kod tebe znao sam šta si— poče mladić gledajući starca pravo u ono jedno oko— pomози Mariji, kako god znaš a ja ću ti biti dužnik do kraja života.— Starac malo počuta pa konačno promrlja nešto sebi u bradu.

* * *

Doneli su Mariju u šumu iza kolibe. Tihi Vuk pokaza veliki prsten savršeno belih gljiva Lazaru i reče mu da svuče odelo sa nje i da je položi

u centar, on će se vratiti ujutro. Tek što ju je spustio u sredinu, krug se počeo lagano sužavati i skupljati oko njenog tela a uskoro je potpuno prekrise gljive.

Lazar je celu noć nervozno koračao okolo. Gljive su rasle na njoj, a najveće su bile na mestu one izrasline.

Negde pred zoru zadrema naslonjen uz obližnje stablo. Kada se probudio one gljive su ponovu u širokom prstenu bile oko Marije a ona je sedela u sredini. Njegova sreća je bila neizmerna. Ljubio ju je i grlio, nosao na rukama lud od sreće okolo, ali šta god on uradio njen ravnodušni izraz lica nije se menjao, niti je išta progovarala.

— Nešto nije u redu sa njom!— vikao je Tihom Vuku držeći ga za ramena kada je ovaj stigao— ona nije dobro!

— Smiri se sinko— tešio ga je starac pružajući mu čašu one rakije, koju beše poneo sa sobom— dobro je, sve je u redu.

— Ona ne priča, ne smeje se....!!

— Ali je živa— podseti ga starac— njen um nije više u njenoj glavi, ostao je u onom prstenu gljiva. I dalje je imaš celu samo je sada na dva mesta. Kada budeš hteo da pričaš sa njom samo lezi u krug i pusti da te gljive prekriju. A njeno telo ćeš imati pokraj sebe do kraja života.

* * *

Dok je Lazar hodao prema krugu, vodeći za ruku Marijino telo, shvatio je da je majka bila u pravu i da se on nikada više neće vratiti kući.